సిగ్గుతెరలు

సీత పెళ్ళి పెడాకులూ చేసుకుంటుందా? చేసుకున్నా — ఆ మొగుడుతో కాపురం చేస్తుందా? అనుకున్నవాళ్ళంతా — 'సీతకు పెళ్ళట'అని వినగానే ఆశ్చర్యంతో క్వెశ్చన్ మార్కుల్లా వుండిపోయారు.

'దీనికోసం పూజచేసిన మహానుభావు డెవడో?' అని వెటకారమూ చేశారు!

సీత చిన్నప్పటినుంచీ వివరించి చెప్పతగి నేది కాదు. [illegible] ముద్దుగా బుడి[illegible] అణకువగా ఆడపిల్లలా వుండడం ఎవరూ చూడలేదు! మొగాడికి మొగుడిలా వుండేది; చెట్లెక్కడం, బిళ్ళాకర్రా ఆడడం, మగపిల్లలతో కలియబడి జట్టీలాడుతూం డడం—చెప్పి చెప్పి తల్లిదండ్రులు విసిగి ఇక దండంపెట్టి వూరుకున్నారు!

స్కూలుకి వెళుతున్నపుడు బాయ్‌స్ దగ్గర గర్ల్సు, ఇంట్లోనూ పైనా, ఆడవాళ్ళు మగవాళ్ళకి భయపడుతున్నట్లు, వాళ్ళేమన్నా ఏదో తప్పు చేసినట్లు ఏమీ అనకండా తలవంచుకు వూరుకోవడం — యిలాటివి ఆమెకి నచ్చేవికాదు! ఎవరయినా ఏమయినా అంటే, అక్కడే నిలబెట్టి నాలుగూ దులిపేసేది ముఖ్యంగా మగవాళ్ళను చూసి, సిగ్గుపడిపోయి ముడుచుకుపోవడం అంటే సుతారామూ కిట్టేది కాదు. 'మనకన్నా వాళ్ళేం ఎక్కువ' అనేది.

పెద్దయి తనలో మార్పు వచ్చాక,— తను ఒకసారి వారివయిపు చూస్తేచాలు, తరించిపోతాం అన్నట్టు, మాటాడితేచాలు, దాసోహం అన్నట్టు, కొంగు తగిలితే చాలు మోక్షం లభించినట్టు, ప్రవర్తించే యీ మగపిల్లల చేష్టలుచూసి, ఆమెకు ఒక విధమయిన గర్వం, అహంభావం వాళ్ళవయిపు చూసీ చూడనట్టు చూసి, నవ్వీ నవ్వనట్టు నటించి వాళ్ళను ఏడిపించడం సరదాగా వుండేది! ఆమె ఎవరికీ అర్థంగాక గింజుకొనేవారు.

'ఒక ఇంటర్వ్యూలా మగపిల్లలు పెళ్ళిచూపులకి రావడం, వాళ్ళముందు-ఆఫీసర్ల ముందు నౌఖర్లలా నిలబడి అడిగిన వాటికి జవాబులు చెప్పడం ఏమిటి? మనమే అలా వెళ్ళి వాళ్ళను ప్రశ్నిస్తే ఎలా గుంటుంది? పోనీ నచ్చిన తర్వాత, డబ్బిచ్చి వాళ్ళ తీసుకు వెళ్ళాలిగాని, తిరిగి మనం కట్నం యివ్వడ మేమిటి? మాగొప్ప మనల్ని ఉద్ధరిస్తారని?' అని అనేది

కాని సీతకూడా కలలు కంటుందని— ఆకలలు ఎవరికీ అర్థంకానంత మాత్రంలో మొహమాటం, కపటం లేని ఆమె హృదయం, మనసూ వెనక ఏం రూపకల్పనలు చేసుకుంటూందో ఎవరికి తెలుసు?

ఏదయినా పండేరోజు వస్తుంది!

అలాగే సీత కలలుకూడా పండేరోజు వచ్చింది...తీయని వూహలతో రుచిచూడబోయే అనుభవాన్ని తలుచుగుంటూ పరధ్యాన్నంగా వుంది

వుండదూమరి! ఈరోజుల్లో పాతికేళ్ళు వచ్చేక పెళ్ళిచేయడమే, వేగిరం చేయడం! మరి పూర్వంరోజుల్లో నయితే యువతల శోభనానికి ముహూర్తుచేసినప్పే అవతల ఆపిల్లవెళ్ళి ప్రక్కింటి అమ్మాయిలతో బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళాట ఆడుకుంటూ వుండేదట!— పాతికేళ్ళు వచ్చేసరికి నలుగురుపిల్లల అనుభవంతో స్త్రీలా మారిపోయేది!

బొత్తిగా అంత చిన్నతనంలో చేయడం ఇద్దేలయినా...స్త్రీ జీవితంలో 'స్వర్ణయుగం' లాటి 'టీన్‌ఏజ్' అంతా అడవిగాచిన వెన్నెలలా 'వృధాచేయడం ఈ రోజుల్లో—అంత మంచిపని మాత్రం కాదు! అనుభవించవలసిన రోజులు, రాత్రుళ్లు నిద్రలో స్వప్నాలలోనే గడిపేస్తే యింకేముంది?

స్నేహితులువచ్చి పరిహాసంచేస్తేసిగ్గుతో 'పొండి మరీనూ' 'మీకూ అవుతుంది పెళ్లి' అనాల్సి సారి పెళ్లికూతురు—సీత—కమలా, శారదా, వచ్చి పరిహాసం చేసేసరికి గంభీరంగా...

'నా కలలు చెరిగి పోనివ్వకండి! నన్ను డిస్టర్బ్ చేయవద్దు!' అన్నట్టు నవ్వింది!

ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కలు, వుండి వుండి వచ్చి పలకరిస్తూవుంటే— 'యీ అమ్మలక్కల గొడవేమిటీ మధ్య! పానకంలో పుడకల్లా!' అని విసుక్కుంది!

పొద్దుత్తం నాల్గుగంటలకల్లా లేమ్మన్నారు సీతని—స్నానం చేయించి తెల్లచీర కట్టించి కూర్చోబెట్టారు!

అంతవరకూ బాగానే వుంది!

పిన్ని సుభద్ర గంపతో గంపెడుపూలు; చేమంతి, గులాబి, దవనం, మరువం యిలా అన్ని రకాలూ వున్నాయి అందులో—మొగలి పూవుల రేకుల్ని కత్తిరించి తయారుచేసి వుంచింది.

'రావే సీతా!' అంటూ కూర్చోబెట్టి ఒక ఘంటన్నర కదలకుండా ముస్తాబు పూర్తి చేసింది!... 'ఏదో నాజూకుగా, ఒకటో రెండో పువ్వులు పెట్టుకోవాలిగాని...ఏమిటీ దొడ్డంతా! జడ బరువుకి మెడలు లాగేస్తున్నాయి బాబూ!' అని అనేసరికి—

'నీకేం తెలుసే రతీ దేవిలా వున్నావు ఇప్పుడు తెలుసా?' అంటూ జానకి వచ్చి ముద్దుపెట్టుకున్నంత పనిచేసింది. అదే సమయానికి సీత జడని ముందుకు విసిరింది... జానకి 'అమ్మయ్యో' అంటూ 'కవ్వీస్లా తగిలిందే! నీజడ బంగారంగానూ!' అంది నవ్వుతూ—

'మోటు సరసం చేస్తే మరేమవుతుంది!'

'సత్యభామ జడలా... అందుకే పూర్వం ప్రియులని జడతోనే కొట్టేవారట ప్రణయ కలహాల...లో...'

అంటూ కళ్యాణం బొట్టుపెట్టి... బుగ్గచుక్కా పెట్టింది వదినగారు ... నవ్వుతూ...

'అయినా ఏమిటేది వేషం కట్టినట్టు' అని విసుక్కుంది సీత.

అందరూ కలిసి మొత్తంమీద సీతని శృంగారానికి, సింగారంచేసి బంగారు బొమ్మలా చేశారు...గునుస్తూనే చేయించుకుంది యీ నాటు సారి పెళ్లికూతురు సీత ప్రతిపనినీ విమర్శిస్తూ.

ఎంత రెండుజడల సీత అయినా ఒంటి జడ వేసుగుని ఆక్షణం దగ్గరవుతున్నకొద్దీ భారంగా నిట్టూర్చడం, భయంగా గుండె కొట్టుకోడంచేత కళ్లు మూసుగోడం మొదలెట్టింది, ఏదో చెప్పలేని సంతోషం, ఆనందం వళ్లు పులకలెత్తింపే ఆలోచనలూ వీటివలన సిగ్గుదానంతటే ముంచుకొస్తూంది! ఎంత ధైర్యంగా మామ్మూలుగా వుందామని ప్రయత్నించినా నలుగుర్నీ మొహం ఎత్తిచూడలేకండా వుంది!

'అందరికీ తెలిసినట్టు ఎందుకో యీ తంతూ, ఆర్భాటమూ, పెద్ద ఎడ్వర్టయిజ్‌మెంటులాగ' అని అనుకుంది.

'పెళ్లి ఎలాగూ అందరిముందూ చేశారుగా...ఇంక ఆ దంపతుల కర్మానికి వారిని వదిలేయకూడదూ, వాళ్లే వీలు చూసుకోరూ? నలుగురిముందూ... ఎందుకో... ఏమిటో యీ ఆచారం...ఛీ...' అనికూడా అనుకుంది...గాని... పైకి అనే ధైర్యం చాలిందికాదు...

'ఇంతకీ... ఆయన ... ఇన్నిటికీ...ఎలా ఒప్పుగున్నారో...అతనే ఏమీ అననిది— తనకేమి? ఎలా అనగలదు?...' అని ఆలోచించింది.

అవతలగదిలో వదినగారూ, అక్కయ్యలూ, కిలకిలా నవ్వుతూ గది అలంకరిస్తున్నారు! సీతకోసం! సీత ఆనందం కోసం—సీత మొదటిరాత్రి కోసం!

స్నేహితురాలు జానకి నవ్వుతూ గబగబా వచ్చి సీత రెక్కపుచ్చుగుని తీసుకువెళ్లి గదిలో నిలబెట్టింది.

'ఏమే తర్వాత మమ్మల్నినేవు! యిప్పుడే చూసుకో—ఎలావుంది గది?' అని ఎగతాళి చేసింది పగలబడి నవ్వుతూ—

'ఛీపో నీలాగేం కాదు!'—అని అంటూ సీత ఏడ్చినంతపనిచేసి అక్కణ్ణుండి తుర్రుమంటుందనుకున్న వాళ్లందరూ—

సీత—గదంతా కలయజూసి—'సినిమాల్లో చూసినట్టు అచ్చంగా వుంది! కిటికీకి దగ్గరా...గది గుమ్మానికి ఎదురుగా...మరీ పాతకాలం పద్ధతి!...ఆ మంచం...యీగోడ వయిపు...' అని తన అభిప్రాయం కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు చెప్పేసరికి—ఆశ్చర్యపోయి—మారు మాటాడలేక పోయినారు—

జానకిమాత్రం! 'కావాలనే వేస్తే' అని వాలిక్కర్చుకుంది'

'ఎట్లా తోస్తాయో!' అని యీసడించుకుంది కోపం కనబరుస్తూ.

రాత్రి తొమ్మిది గంటలనుండి సీతని, ఆమెభర్తని కుర్చీల్లో కూచోబెట్టి—సీత అనుకున్న అర్థంలో—నానా యాతనా పెట్టారు. అందరూ ఆడవాళ్లే! ఆ హాస్యాలకూ సరసాలకూ అంతులేదు. గంధాలు పూయించి, సెంట్లు పూయించి, పేర్లు చెప్పించి, నవ్వించి, చేసిందే చేయించి, సంతోషిస్తున్నారు.

అదిసిగ్గో, కోపమో, తెలియలేదుగాని, అన్నిటికీ మనసులో ఏమనుకున్నా...ఎదిరించి చెప్పే ధైర్యంలేక సీత అన్నిటికి వూరుకుని అట్లాగే బలవంతాన్ని చేస్తూనే వుంది. పెళ్లికొడుకు మాత్రం పాత పెళ్లికొడుకుల్లానే చేస్తున్నాడు!

ఎంతఅయినా వాళ్లకి సరదా తీరడం లేదు—యీ ఆడవాళ్లకి పెళ్లితోనే సిగ్గుపోతుందా అనిపిస్తుంది! మామ్మూలు రోజుల్లో ఎంత ఎరగనట్లు, చూడ లేనట్టు వుంటారో శుభకార్యాలు ఏమయినా వస్తేచాలు అంత ముందడుగు వేస్తారు! వాళ్లమాటలకు అంతే వుండదు! చేష్టలకు మితి వుండదు! నవ్వులకు అడ్డే వుండదు—

ఇట్లాటప్పుడే—ఆ కథా కార్యం చూడ్డానికి వచ్చిన భార్యాభర్తలమధ్య చిటపటలు చూస్తూంటాం ... ఆవిడగారు కొంచం హుషారుగా నవ్వుతూ, అందరిలోనూ హాస్యాలాడుతూ తిరుగుతూండేసరికి చాలు యువతల మగవాడికి వళ్లు మండిపోతూ వుంటుంది. తను ఎంతమందితో హాస్యాలాడినా, సరసాలాడినా, తనభార్యా ఏమనుకుంటుందోనని అయినా లెక్కచేయుడు'... అలాంటిది—తన భార్యా కొంచం కలివిడిగా వుంటేచాలు సహించలేడు!...

ఆ ఘడియ రానే వచ్చింది...సీతని అందరూ పట్టుకుని—గదిలోకి నెట్టేరు!

స్ప్రింగులా పీళ్లలోకి వచ్చేస్తుందను కున్నారు కామోసు కాని సీత అలాంటిదేం చేయులేదు. 'ఎంత వేగిరం వదిలి పోతారా కొంచం వూపిరి పీల్చుకుందామా!' అని అనుకుందో ఏమో! అడుగులు వెయ్యనట్లే వేసి గదిలోకి వెళ్లింది... తలుపులు మూసుకున్నాయి. ఆ వెనకాలే-తలుపుదగ్గర-గుసగుసలూ, కిసకిసలూ-సీతకు మనసు చచ్చిపోయినట్టు అపలేదుగాని. అసహ్యంవేసింది!

తలుపుకి వున్న కర్టెన్ దించేసి యిటువయిపు క్రీగంట తననే చూస్తున్న భర్తని చూసేసరికి సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది! తనకు తెలియకుండానే ఆ తలుపుదగ్గరే తలవంచుకు వుండిపోయింది! అంతవరకూ తనవాళ్ళు, వదిన, అక్కయ్యలూ, స్నేహితులూ, ముత్తయిదువులూ అందరూ తీసుకువచ్చారు! యింక ఎవరు తీసుకు వెళతారు? స్వర్గానికి చేరుకుందికి ఎన్నో దార్లు వున్నాయి.—ఎంతోమంది ఎన్నోదార్లు చూపెడతారు...అంతా స్వర్గద్వారం వరకే యింక అందులో ప్రవేశించడానికి ఎవరో ఎందుకు? ఆ స్వర్గం తనదే అయినపుడూ, తనకోసమే అయినపుడూ?...గాని ఏమో! ఎందుకో ఆ బెరుకు? అడుగు ముందుకు వెయ్యలేకపోతోంది? ఎవరూ లేరుగా? తనూ, అతనేగా...ఎందుకింక యీ భయం? తన ప్రవర్తనకి తనకే నవ్వొస్తూంది? యిలాంటి సమయాల్లో ఎలా వుండాలో ఎన్నిసార్లు ఆలోచించుకున్నది? యీ సిగ్గూ,

సిగ్గు తెరలు

బిడియాలూ ...యీ పాతకాలపు సాంప్రదాయాలూ, లేకుండా...మామూలుగా భర్త దగ్గరికి ఎందుకు వెళ్లలేమూ?...మాటాడలేమూ? అని ఎన్నో అనుకున్నది ... నేటివరకూ యీ ఆడవాళ్లు చేస్తున్నదంతా, విన్నది నెమరువేస్తూ చేసేనటన! తలుచుకుంటే మామూలుగానే వుండగలదు అనుకొనేది? కాని తనవరకూ వచ్చేసరికి, అప్రయత్నంగా చూపులు క్రిందికి దిగిపోతున్నవి, కాళ్లు వెనక్కిలాగుతున్నాయి, శరీరం అంతా అదో విధమయిన, సిగ్గుతో ముడుచుకుపోతూంది! ఇది నిజమా?

తననే చూస్తూ తనకోసమే ఎదురు చూస్తున్న భర్తని తేరి చూడలేక తలదించుకొని, కాలితో నేలరాస్తూ వుండిపోయింది.

అలా పావుఘంట...అరఘంట అయింది.. అయింది...అతను...రాలేదు!

పొంగుతున్న కోర్కెలు! మత్తెక్కిస్తున్న పరిమళాలు! మైమరపిస్తున్న వాతావరణం!ఉవ్విళ్లూరుతూన్న యవ్వనం—పులకరింపిస్తున్న ఆలోచనలు... పరచివున్న పూలపాన్పు!...అబ్బ! అతనువచ్చి తనను తీసుకుంటే బాగుండునను కుంది — కాని 'అతను రాడేం?...తనే వెళ్లలేదా?...తనలో తనకే నవ్వువచ్చింది! ... అరె! తను కాలయినా కదప సాహసించలేక పోతూన్నది? ఇదేమిటి? యుగయుగాలనుండీ మొదటి

రాత్రినాటి స్త్రీత్వమే...ఆ వారసత్వమే తన నరనరాల్లోనూవుండి యిలా చేయిస్తూందా? లేదు...తనలో ఏదో తనకు తెలియనిశక్తి, బంధాలు వేస్తూంది. అది సహజంగానే వుంది! అంతేగాని క్రొత్తగా ఏంకాదు!

అంతేనా? సృష్టి ఆదినుండి! స్త్రీ చనొవాన్నే వహించడమూ పురుషుడే మొదట ప్రయత్నించడమూనా? మార్పు రాదా?...కాని—ఆమార్పు వస్తేనే అసహజమేమో?

మరయితే తను ఎంత ప్రయత్నించినా తనలో మార్పు రాలేదే? తాను మార్చుకోలేక పోయిందే?...ఏమిటో ఆ క్రొత్త... ఆ తొలి అనుభవం ఆశ్చర్యంగా వుంది! బహుశా అతనుకూడా యిలాగే సిగ్గుపడుతున్నడేమో? ... మగవాళ్లకీ సిగ్గు వుంటుందా? వాళ్లూ మనలాగే అయితే యింక యీ సమస్య విడేది ఎప్పుడు? అతని భావాలెలా వున్నాయో?'... అని తలపోస్తూ అలా నుంచునే వుండిపోయింది గాని తెగించి ముందుకు పోలేదు సీత—

ఇన్నాళ్లూ స్వప్నవీధుల్లో ఎన్నెన్ని తీయని కలలు కన్నది! యీరోజు కోసం! ఎంత పవిత్రంగా ఎదురు చూసింది?—ధనవంతుడు ధనం కూడబెట్టి కోటీశ్వరుడౌతాడు! పుణ్యాత్ముడు పుణ్యంచేసి మోక్షం పొందుతాడు అలాగే తనూ, యీ యవ్వనం, మనస్సు, శరీరం, పవిత్రతా...అంతా యీ రోజుకోసం, యీక్షణం కోసం దాచుకుంది. యీ సమయంకోసం ఎదురుచూస్తూ పదిలపర్చుకున్నది. తనకాబోయే భర్తకోసం తన సర్వస్వం దోచుకొమ్మని యిచ్చి తరిద్దామనుకుంది.

అటువంటిది, ఆ రోజు వచ్చింది! భర్త...తను కలలుకన్న భర్త రాడేం?... దగ్గరకు తీసుకోడేం?

ఎంతో ఆశతో అలా నుంచొనే వుంది. అలా ఎంతో సేపయింది — అయినా అతను కదిలిరాలేదు. అంత ఆశలోనూ సీతకి కాళ్లు పీకడం, మొదలెట్టేయి! ఎంతకని అలా బొమ్మలా నుంచుంటుంది! ఒకసారి తల ఎత్తి చూసింది. అతనూ అలాగే తనవైపు చూస్తున్నాడు! తప్పితే — పోనీ రమ్మని సంజ్ఞ కూడా చేయులేదు!

ఇంక సహించలేక పోయింది సీత—, అడుగుతో అడుగు వేసుగుంటూ మెల్లగా నడచి

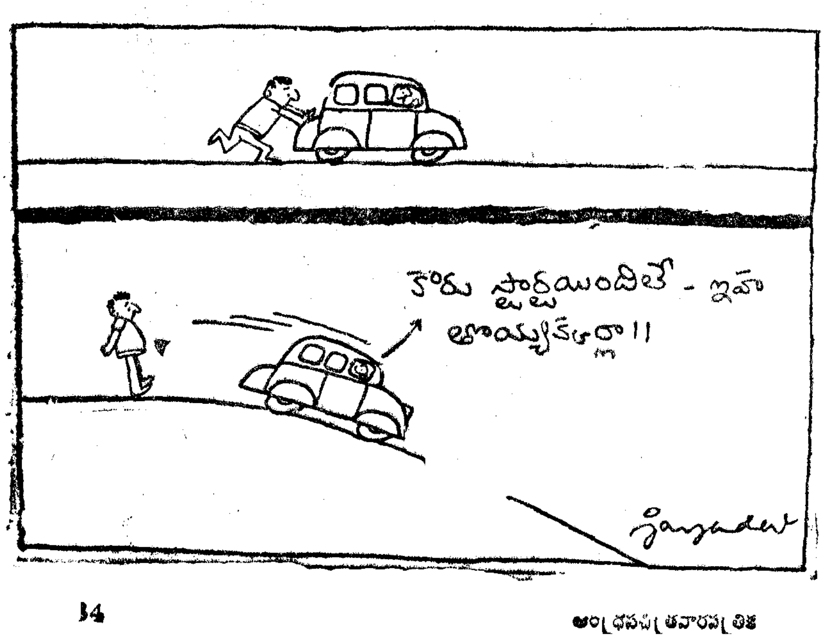

ఆరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలకు
ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది లోధ్ర
66 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధినొందినది

కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14
ఏజెంట్లు:
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)
విజయవాడ - సికిందరాబాదు - మదురై
బరహంపురం, బెంగుళూరు

ఫోల్డింగ్ 50 షాట్ పిస్టల్
లైసెన్సు అక్కరలేదు. అమెరికన్ మోడల్. దొంగలు, క్రూరమృగముల నుండి రక్షించుకోండి. ఉల్లాస ప్రయాణాలు, యాత్రలు, నాటకాలకు ప్రశస్తమైనది. ఆటోమేటిక్ 50 షాట్లు ఏర్పాటుగలదు. తేలికైనది. ఇందు నుండి వెలువడు విష్ఫ రవ్వలు మిమ్మును కాపాడును. ధర: 50 షాట్లు నెం. 33 రు. 13/50. జర్మన్ మోడల్ నెం. 99 రు. 15/50. వి.పి.పి. చార్జీలు రు. 2/50. లెదర్ కేస్ రు. 7/- అదనపుషాట్లు 100కి రు. 5/-

GEM ARTS (WAPM-15)
P. Box 1325, Delhi-6

రు. 20/-లకు ట్రాన్సిస్టర్

మా కొత్త పద్ధతిపైన రు. 20/- లకే రు. 330/- విలువగల ఆల్ వరల్డ్ 3 బ్యాండ్ పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్టర్‌ను పొందండి. మీఆర్డరు వెంటనే వ్రాయండి.
CEYLON TRADERS
(WAP-11)
Post Box 1257, DELHI-6.

సిగ్గుతెరలు

మంచం దగ్గర కుర్చీవుంటే అక్కడకు వెళ్ళి కూచుంది!

ఆమె దగ్గరకు రావడం చూసి అతను కూడా కుర్చీ దగ్గరకు వచ్చేడు!

అది చూసి 'కాస్తనయం!' అనుకుని ఆనందించింది సీత! ఇద్దరూ దగ్గరలో వున్నారు ఒకరి గాలి ఒకరికి తగులు తూన్నది: సీతకు సిగ్గో ఏమో తెలీదు గాని ఎదురుగుండా నిలబడలేక కుర్చీలో కూర్చుండి పోయింది! అతనేమన్నా దగ్గరకు వచ్చి ముట్టుకుంటాడేమో అని ఆశతో చూసిందిగాని మళ్ళీ అతనిలో చలనం లేదు!' అలా నిలబడి వుంటేనే బావుండేది అని అనుకుంది కాని ఎంచేత ధైర్యంగా నిలబడలేక పోయావా? అనిపించింది!

సీతకి ఇంకో ఆశ్చర్యం కూడా వేసింది! అతనికి ఏమీ అనిపించలేదా? తనని చూసి అతనేమీ అనుకోలేదా? అతనిలో ఏ భావాలూ కలుగలేదా? ప్రేమ, ఉద్రేకం, తపనా, లేదా? తనతో మాటాడాలని, దగ్గరగా తీసుకోవాలని లేదా?, లేక తనలో ఆకర్షణ లేదా? ఏదయినా లోపం వుందా?... స్త్రీ గనుక తనకు—సిగ్గంటే సహజం? కాని అతనికేం? అతను మగవాడు అతనికి కూడా అంత కంటే సిగ్గా!

ఈవిధంగా సీత ఆలోచించడం మొదలు పెట్టింది. అలా కుర్చీదగ్గర అరఘంట అయింది. ఎక్కడ వాళ్ళక్కడే వుండి పోయారు! తను ఎంత ఆశించిందో అంతా యిలా జరుగుతోందేమిటి?...సీతకు మరో భయం—ఏమిటంటే—

వెనక తలుపుదగ్గర సందడిగా వుంది! అమ్మలక్కలు తక్కువవాళ్ళు కాదు! గోడలకి కళ్ళుచేసేరేమో!...సహజంగా... వాతే భుజాలు ఎగురవేస్తారు లేదూ ఏదయినా విడ్డూరం జరిగితేనే... ఆ కళ్ళు తెరుచుకుని వీధిలోకి వస్తుంది! అతనికిదేమీ పట్టినట్టులేదు! విగ్రహంలా చూస్తూ నుంచునే వున్నాడు.— సీత యిహ వుండబట్టలేక పోయింది!... పోనీ తనొక్కసారి ముందడుగు వేసిచూదాం! అని అనుకుని అక్కడ పళ్ళెంలో తమలపాకుల చిలక ఒకదానిని తీసి అతనిచేతిలో వుంచింది!

అతడు సరసుడే! చిలకను తీసుకుంటూ నట్టే చేతినికూడా పట్టుకున్నాడు!... అతను లేవనెత్తలేదు గాని — ఆ అదును తీసుకుని, లేవనెత్తినట్టే లేచి నుంచుంది సీత అతని దగ్గరగా!

అతని చెయ్యి వణుకుతూంది! సీతకి ఆపాదమస్తకం పులకరించిపోయింది...ఏదో విద్యుత్తు శరీరం అంతా ఒక్కసారి ప్రాకినట్టయింది! కళ్ళు వాటంతటవే బరువెక్కి మూతలుపడ్డాయి!

కళ్ళుతెరిచేసరికి అతని రెండుచేతులూ ఆమె భుజాలుమీద వున్నాయి సీత పరవశించి హృదయంమీద వాలిపోయింది! క్రింద పడకండా ఆయనగారు ఆమెను పట్టుకోక తప్పలేదు. మొట్టమొదట పురుష స్పర్శ ఆమెను ఏదో లోకాలలోకి తీసుకుపోయింది! మంచం దగ్గరగా వుండడం వల్ల ఆమె ఆయనని పట్టుగు వాలిపోయిందో, అతనే ఆమెను పట్టుగు వ్రాలిపోయాడో తెలియడం కష్టం — మొత్తం మీద యిద్దరూ మంచంమీద కూర్చుండి పోయారు!...సీతకు నవ్వువచ్చినా అపుకుంది—యిష్టం లేకపోయినా లేచి అంతా సర్దుకుని దూరంగా సిగ్గుపడుతున్నట్టు జరిగి కూర్చుంది...అతను దగ్గరగా వచ్చి— తీసుకుంటాడనే భ్రమతో — ఆ పెట్టు చేసింది? ఉహూఁ! అతను అలా చేస్తేయికనేం? ఆ కూర్చున్నవాడు కూర్చున్నటే మిడుతూ, మిడుతూ చూస్తూ కూర్చున్నాడు!

ఛీ ఎందుకు తొందరపడ్డానా! అని అనుకుంది! ఎంత చేసినా యింతే యితను కామోసు అని. ఈపాటికి అతని వడిలో లాలింపబడుతూ వుండవల్సింది! తను బెట్టు చేస్తూంటే అతను మరీ మరీ చేరదీయవలసింది! సిగ్గు తెరలను అతను తొలగించవలసింది — అంతాపోయి అతనే ఈవిధంగా సిగ్గుపడుతూండడం — సీతకి అర్థం కాలేదు! తెగించి అంతకన్నా విపులంగా తన కోర్కె ఎలా చెప్పగలదు? బొత్తిగా పురుషపాత్ర ధరించడానికి యిది నాటకం కాదుగా! మరి అతని వాలకం చూస్తే అలా వున్నది!

సీతకి లోన కోర్కెలు సముద్ర కెరటాల్లా పొంగి ప్రవహించి వెనక్కువెళ్ళి

పోతున్నాయి: ఒకే ప్రక్కమీద దగ్గరగా వుండి కూడా విడివిడిగా వుండడం! ఒకరి గాలి ఒకరికి సోకకుండడం దుర్భరంగా వుంది!

అతని మౌనం, సీతకు రోషం కలుగ జేస్తోంది! ఈపాటికి ఎంతో ఆనందంగా, ఒకరి కౌగిలిలో ఒకరు, సుఖాల తీరాలలో గడపవలసిన కాలం అంతా వృధా అయిపోతూంది!

ఇంక ప్రయోజనం కనబడలేదు! పోనీ అని తనే ముందుగా చొరవ తీసుకున్నా లాభం లేకపోయింది. ఇహ ఆ రాత్రి అంతా అట్లానే జాగరమవుతుందనే నిరాశా పూరితమయిన వూహ వచ్చేసరికి, సీతకు అనుకోకుండా దుఃఖం పొంగిపొరలి వచ్చింది! కళ్లంట నీళ్లు తెలియకుండానే, బొట బొట రాలేయి! అప్రయత్నంగా:

ఆ దెబ్బతో ఎదురుగుండా విగ్రహానికి చలనం వచ్చినట్లుంది! ఇంకా ఏమిటో తమాషా చూస్తున్నట్లు చూస్తూ ఆమె కళ్లంట నీళ్లు చూసేసరికి గభున్న లేచాడు ఆమె దగ్గరకు జరిగి ఆమె ముఖం తన వయిపు త్రిప్పుకున్నాడు!

'ఏడుస్తున్నావా ఛా! ఎందుకూ?' అని అడిగేడు.

అతను చేతులతో పట్టుకొని అలా సానుభూతి చూపేసరికి — సీతకు దుఃఖం వెల్లువలా ముంచుకొచ్చింది! ఆశ్చర్యం! వెక్కివెక్కి ఏడవడం మొదలెట్టింది!

తన పంచ కొంగుతో కంటి నీరు తుడుస్తూ.

'ఇలాంటి సమయంలో కంటి నీరా? ఛే... తుడుచుకో! యిప్పుడేమన్నానని?' అని అడిగేడు!

సీతకు ఏడవాలో నవ్వాలో తెలియలేదు, అతను ఏమీ అనకపోవడం చేతనే తను ఏడుస్తున్నదని అతనికి తెలియనందుకు విచారించింది! కాని తనకలా అప్రయత్నంగా ఏడుపు ఎట్లా వచ్చిందో ఆశ్చర్యం కలిగింది! అచ్చంగా ఆడవానిలాగే తనూ ప్రవర్తిస్తూందా? లేకపోతే, యిలాంటి పనులను విమర్శించిన తను మాత్రం ఏం చేస్తూంది! ...సిగ్గుపడడం, ... జవాబు చెప్పక పోవడం, మౌనం...బెట్టుచేయడం— ఏడవడం...యివన్నీ...కాని ఏదీ—తను చేయాలని చేయలేదే?...అదే ఆశ్చర్యంగా వుంది,

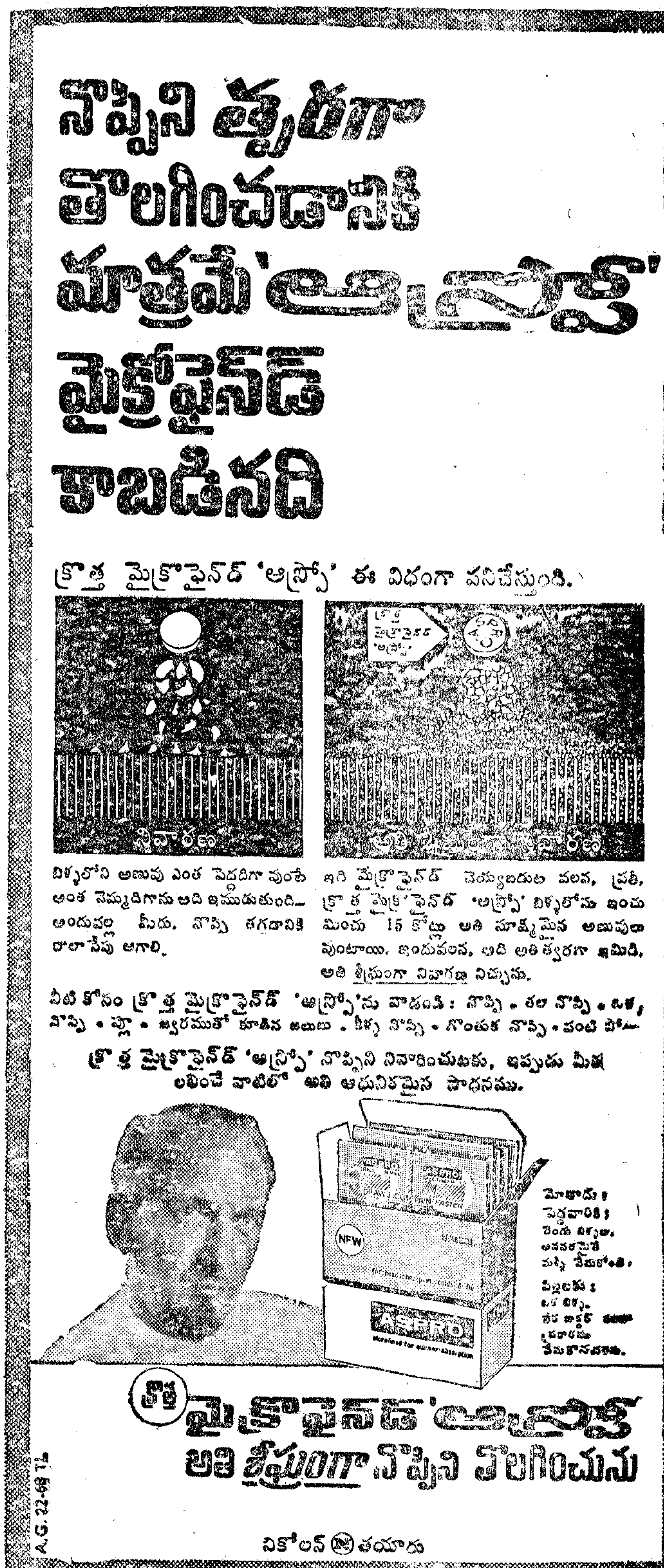

అయితే పాతకాలం స్త్రీలూ యిట్లాగే చేసే వారో ఏమో? ఆఖరికి, తిరుగులేని యీ అస్త్రం, ఏడుపుకూడా విడిచి, సాధించింది! ఆడదానికి అది దేముడిచ్చిన వరం అంటే నమ్మేది కాదు!

ఇట్లా ఆలోచిస్తూ తల దించుకు జవాబు చెప్పకుండా కూర్చొనే సరికి ... ఆమె యింకా ఏడుస్తున్నదనే అనుకొని అతను యింకా దగ్గరగా జరిగాడు ఓదార్చడానికి!

ఇంతలో కరంటు ఆఫ్ అయిపోయింది కాబోలు... బెడ్‌లైట్ ఆరిపోయి అంతా చీకటయి పోయింది! చీకటిలో సిగ్గుతెరలు తొలగి పోయినాయి. ఆ చీకటికి భయపడి నట్టు నటిస్తూ, అదే సమయమని సీత అతనిని గట్టిగా అదుముకుని వుండిపోయింది! ఇద్దరి వూపిరులూ కలిసి పోయినాయి,... అతని సిగ్గు—ఆమెకి భయ

పడి పారిపోయింది, ఆమె సిగ్గు కనబరుస్తూనే ఎంతో సుకుమారంగా, చాకచక్యంగా తన భావాలను ప్రదర్శించింది?

రామకృష్ణకదే ఆశ్చర్యం కలిగించింది! సీతేగాని సిగ్గులేకుండా పురుష పాత్ర ధరిస్తే ఎట్లా వుండేది?...తనకి ఆజన్మాంతం స్త్రీ అంటే, విరక్తి అసహ్యం, భయమూ కలిగేదేమో?

తలుపుదగ్గర ముగ్ధ మోహనాకారంలో తలవంచుకు అజంతా శిల్పంలా నిలబడ్డ సీతను చూసినపుడే ... పరవశంతో లేచి—ఆమెను కౌగిలించి ఎత్తుగుని తీసుకు వద్దామా అనుకున్నాడు!... కాని ...తాను యిన్నాళ్లనుండీ అనుకున్నదంతా...వృధా అయిపోతుంది! యీ క్షణంలో కనక నిగ్రహించుకోనక పోయినట్లయితే.. తెలుసుకోవటం ఎట్లా అనేకదా వూరుకున్నాడు?

రామకృష్ణకి పాతికేళ్లుపైనే వుంటాయి. జ్ఞానం వచ్చి—అమ్మాయిలంటే 'ఇది' కలిగి నప్పటినుండి—పుస్తక జ్ఞానం ఎక్కువయి పోయింది: ప్రాక్టికల్‌గా ఏ అనుభవం లేకపోయినా, థియరిటికల్‌గా కొన్ని భావాలూ, అనుభవాలూ వున్నాయి అతడికి—అందులోనూ స్త్రీ గురించి పుస్తకాల్లో వ్రాసిన వాటికి సమాధానం దొరకాలంటే—మరి తన భార్యే ఆన్సరు పేపరు అనుకున్నాడు!

స్త్రీకి సిగ్గు...తన మనసు బయట పెట్టదు— ఏమీచెప్పదు పురుషుడే ఆమె ప్రవర్తనబట్టి గ్రహించుకుపోవాలి!' అని... ఆనాటి కొక్కోక శాస్త్రంనుండి...యీనాటి సచిత్ర కామశాస్త్ర పత్రికలవరకూ వరవడి రాస్తున్నదే అది!...ఇదే తెలుసుకోవాలని నిశ్చయించాడు. అవసరమయితే, ఆ అమూల్యమయిన మొదటిరాత్రి అంతాకూడా వృధాగా గడిపి అయినా తానుమాత్రం ఏ చొరవా ముందుగా తీసుకోకూడదని నిర్ణయించుకున్నాడు—'

'ఆనాటి స్త్రీలయితే, విద్య వివేకమూ లేక, పురుషునిమీదే అన్నివిధాలా ఆధారపడి బానిసల్లా వుండేవారు కాబట్టి ఆలా వుండేవారు!...కాని యీనాటి నవనాగరికలయిన స్త్రీలు కలిసిమెలిసి ఎలా తిరుగుతున్నారు? క్లబ్బుల్లోనూ కాలేజీల్లోనూ ఎంత కలివిడిగా మాటాడుతున్నారు? అనవసరమయిన ఆ పాతకాలపు సిగ్గుముద్రని త్రోసిపుచ్చి, తమకూ వ్యక్తిత్వం, ప్రత్యేకమయిన కోరికలూ, వున్నాయని నిలబడి ఎలా చెప్పగలుగుతున్నారు? అలాగే—యిదీని...పురుషులతోపాటు అన్ని హక్కులనూ కావాలంటున్న యీతరం వాళ్లు యీ హక్కునుకూడ తీసుకుంటారేమో? చూద్దాం!' అనుకున్నాడు...అందుకే సీత ఎంతసేపలా నిలబడుతుందో చూద్దామని, చూస్తూ వూరుకున్నాడు! ఎవరు గెలిచినట్టు? ఆఖరికి మాచ్ డ్రా అయిందా?

సిగ్గుపడుతూ, బెట్టుచేస్తూనే, వద్దంటూనే, మనసిచ్చే ఆ కిటుకే స్త్రీలలో లేకపోతే స్త్రీ పురుషులమధ్య యీ తీయని విడరాని బంధం, మోజా వుండేదికాదేమో?.. అంచేత సిగ్గులేని స్త్రీ అంటే వూహించుకోలేక పోయాడు...అది స్త్రీకి ప్రత్యేకమయిన హక్కు! అందులో పురుషుడికి వంతు లేదు అని తెలుసుకున్నాడు! ●

మహీధరోక్తులు

మహీధర నళినీమోహనరావు

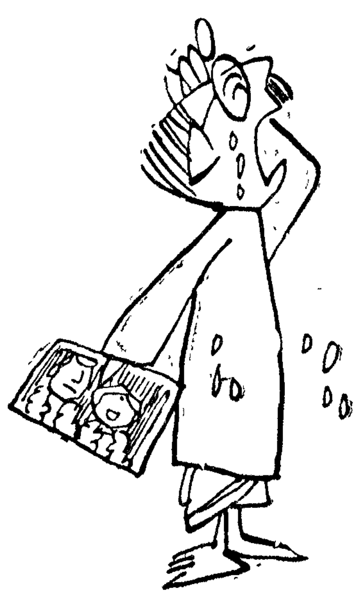

ప్రజలసొమ్ము దొంగ వర్తకావళిపాలు
ఫైళ్లపాలు సుమ్ము ప్రభుత సొమ్ము
ప్రముఖ నటుల సొమ్ము వ్యసనాలపాలురా
హృదయవర్తి యీ మహీధరోక్తి.

మారువోము లొక్కసారి రంకొనరింప
సరియటన్న సొమ్ము మెరుగవొక్కొ
మదలికేనోము సులభపద్ధతి యుండ?
హృదయవర్తి యీ మహీధరోక్తి.

అగ్గినురుకవచ్చు నద్దిలో బడవచ్చు
కాలకూట విషము గ్రోలవచ్చు
వాచరువనిమాత్ర మాచరింపగరాదు
హృదయవర్తి యీ మహీధరోక్తి.

'మొగిలుగాంచి నెమలి పురివిప్పినర్తించు
బెగడి రాజహంస మొగము ముడుచు
సకలజనుల మెప్పు సాధింప లేమయా!
హృదయవర్తి యీ మహీధరోక్తి.

పరుల వర్ణభేద భావమ్ము ఖండించు,
కొడుకు కులముదప్ప గొంటెట్టు
పరులకంతికన్న బాధరా తన కంతి
హృదయవర్తి యీ మహీధరోక్తి.